

Fenntarthatósági témahét:

Középpontban a víz

Elkészítés dátuma: Kecsemét, 2018.10.28.

Készítők neve: Csontosné Muity Éva és Sági Baté Etelka

Leírás: Minden évben március 22-e a víz világnapja, ezért is kiváló alkalom arra, hogy a gyerekek minél több oldaláról megismerjék a vizet és a benne rejlő lehetőségeket, játékokat. A víz végigkíséri egész életünket. Hogy ezt a fontos témát minél több oldalról átjárhassuk, nem csak egyetlen napot szánunk rá, hanem egy teljes héten keresztül beépítjük a lehető legtöbb tantárgyba. A fenntarthatósági témahét keretén belül a gyermekek vízzel kapcsolatos ismereteinek kibővítését célozzuk meg, elmélkedünk, beszélgetünk, kutatómunkák, és különböző ismeretszerző tevékenységek során a tanulók aktív részvételét középpontba helyezve egy egész héten átívelő projekt alatt.

Pedagógiai célok:

- Ismerjék meg a víz alapvető tulajdonságait, a víz szerepét életünkben, az egészségmegőrzés terén.
- Ismerjék meg a víz körforgását.
- Bővítsék ismereteiket a vízi élővilágról.
- Ismerkedjenek meg hazánk egyedülálló gyógyvízkészletével.
- Ismerjék fel, hogy a víz KINCS, tisztaságának megőrzése és a takarékoskodás a vízzel mindenki számára elengedhetetlenül fontos.
- Gyakorolják az együttműködés minden lépését.
- Tudjanak egyszerű példákat mondani a víz hasznosítására a mindennapi élet, a háztartás területéről.

Téma: „Középpontban a víz”

Korcsoport: 1.a osztály – 6-7 éves gyermekek

Létszám: 25 fő gyermek és a segítők

Segítők, bevont külső, belső szakemberek: pedagógus kollégák, Bácsvíz Zrt. víztermelési üzemvezetője a Víztoronynál, illetve a Bácsvíz Zrt. I.-es számú telephelyén

Helyszín: Szent Imre Katolikus Általános Iskola, Kecskemét, Bácsvíz Zrt. Víztorony, Ipoly utca, Bácsvíz Zrt. kecskeméti I.-es számú vízmű telepe, Izsáki út

Időkeretek: 5 nap

Anyagok, eszközök: színező a keresztelésről, színes ceruza; 5×30cm-es papírcsíkok a gyűjtésre szánt szólások és közmondások felírásához; famentes rajzlap, vízfesték; Magyar népmesék sorozat: A víz tündére epizód pendrive-on; képzőművészeti alkotásokról készült másolatok puzzle darabokra vágva; Albert mondja – a természet jobban tudja filmsorozat: Víz

a végtelen körforgás című epizód pendrive-on; kötélhúzó versenyhez kötél; 2 db vödör, 2 db műanyag pohár, vízibomba, aszfaltkréta; papírból készült arany- és ezüstérem; gyurma; CD lemez Gryllus Vilmos – Erdei pocsolya c. dala; kék színű póló

Előkészítés: Gyűjtőmunka kiadása (vízzel kapcsolatos szólások, közmondások, víz a magyar irodalomban, és a képzőművészetben, fotók vízi élőlényekről) a nyolc - kilenc fős csoportoknak; időpont egyeztetés a külső helyszínek szakértőivel

Megvalósítás

Ráhangelés: már a gyűjtőmunka kiadása során, valamint az előttünk álló mozgalmas hétre hirdetett színes programok felvázolásával felkeltjük a gyermekek érdeklődését a téma iránt.

Fő tevékenységek:

Első nap:

Lelki nap:

Az iskola hitoktatójának közreműködésével kerül lebonyolításra a lelki nap:

- A víz jelenléte a kereszténységben, a Bibliában, szimbólumok, jelképek.
- Beszélgetés a keresztségről, megtisztulásról. Közben kiosztásra kerül az alábbi színező, és a gyerekek a beszélgetéssel egy időben kiszínezzik azt.

Magyar óra:

Az előzetes gyűjtőmunka eredményeinek csoportonkénti átbeszélése, megtekintése és értékelése. Az osztályt 3 csoportra osztva, csoportonként 8 (egyik csoportban 9) gyermek szülői, és tanítói segítséggel kutatómunkát végeznek már a projekthét előtti héten könyvtárban, interneten stb.

Az *első csoport* feladata az, hogy gyűjtsenek minél több szólást, közmondást a vízzel kapcsolatban. Ehhez a szülők segítségét is igénybe kell venni, hiszen a gyerekek még nem tudják leírni a mondatokat. Az összegyűjtött mondatokat egységesen egy 5×30cm-es színes papírcsíkra kell leírni. Ezeket a mondasokat közösen elmondják a gyerekek az osztály többi tagjának, és megpróbálják értelmezni, jelentéssel felruházni a hallottakat, hol, milyen szituációban használhatjuk ezeket a frappáns mondatokat.

A *második csoportnak* az lesz a feladata, hogy a magyar irodalom alkotásai közül kutassanak fel olyan verseket, meséket, melyek a vízhez kapcsolódnak. Tanítói segítséggel

a hét hátralévő részében a legigényesebb alkotásokat az osztály együtt meghallgathatja, képi illusztrációt készítve hozzá, melyet festéssel kell elkészíteni.

A meseillusztráció elkészítése után közösen megnézzük a Magyar népmesék sorozat: „A víz tündére” című epizódját.

A *harmadik csoport* a képzőművészeti alkotásokat veszi górcső alá, és olyan festmények, szobrok, egyéb műalkotások másolatát hozzák el a többi tanuló részére, melyek a víz téma köré épülnek. Tanítói segítséggel hármat kiválasztanak, melyek a korcsoport érdeklődési köréhez legjobban illeszkednek. Ezeket az A4 méretű másolatokat előzetesen apró puzzle darabokra vágjuk. A gyerekek feladata lesz csoportonként kirakni, és egy kartonra együtt felragasztani a kirakott képeket.

Második nap:

Környezetismeret óra:

Közösen megtekintjük az „Albert mondja – a természet jobban tudja filmsorozat: Víz a végtelen körforgás” című epizódot, majd a film megnézése után megbeszéljük a látottakat és hallottakat. Megismerjük a víz alapvető tulajdonságait, a víz szerepét életünkben, az egészségmegőrzés terén. A kisfilm megtekintésével megismerjük a víz körforgását, ismeretet szerzünk a víz hasznosításáról a mindennapi életben, a háztartásban.

Ezután közösen kimegyünk az iskola folyosóján található mosdókhoz, és a helyes kézmosás folyamatát gyakoroljuk. Kinevezünk négy-négy önként vállalkozó fiút és kislányt, és megkérjük őket, hogy a hét során ellenőrizzék az iskolában található mosdókat a szünetekben. Ahol kell, zárják el a csapokat, vagy figyelmeztessék erre társukat, amennyiben észlelik, hogy valahol nyitva maradt használat után.

Utazási irodából beszerzett prospektusok és egy Magyarország domborzati térkép segítségével felkutatjuk hazánk egyedülálló, méltán híres és közkedvelt gyógyvízkészleteit.

Beszélgetést indítunk arról, ki melyik gyógyfürdőben járt már, és mit tapasztalt a vizek hőmérsékletét, szagát, színét illetően. Miért hasznosak ezek a gyógyvizek? Miért fontos, hogy vigyázzunk Magyarország felszíni és felszín alatti vízkészletére?

Napközis foglalkozás:

Az iskola udvarán közös mozgásos vetélkedők lebonyolítása, melyek természetesen a víz témakörhöz kapcsolódnak. Az osztályt két csapatra osztjuk, (tizenkét illetve tizenhárom fős csapatokra) figyelve a nemek arányos elosztására:

1. versenyszám: *Csónakhúzó verseny*: a csapatok szemben állnak egymással, és csak akkor kezdik el húzni a kötelet, amikor a játékvezető hamis állítást mond a vízről. A kötél közepére kötött kék színű kendőt át kell húzni a csapatok közötti távolság közepére rajzolt színes vonal egyik oldalára. A játszmát az a csapat nyeri, amelyiknek sikerül először a saját térfelére húzni a kendőt. A megnyert játszmákért pontot kap a győztes csapat.

A kérdések, melyekről először el kell dönteni, hogy igazak-e vagy sem:

- A víz csak folyékony lehet. →Igaz vagy hamis? (Hamis.)
- Minden gyógyvíz meleg. →Igaz vagy hamis? (Hamis.)
- A víz világnapja március 22. →Igaz vagy hamis? (Igaz.)
- Víz nélkül egy hétig életben maradunk. →Igaz vagy hamis? (Hamis.)
- Földünket azért nevezik kék bolygónak, mert nagy részét víz borítja. →Igaz vagy hamis? (Igaz.)
- A víz a legfontosabb élelmiszerünk. →Igaz vagy hamis? (Igaz.)
- Mindegy mit és mennyit iszunk. →Igaz vagy hamis? (Hamis.)

2. versenyszám: *Váltóverseny I.*

A csapatok tagjai két oszlopban egymás mögött állva felsorakoznak. A földre rajzolt egyenes vonallal jelöljük a startmezőt. A startmezőtől 10 méter távolságra a csapatok előtt egy-egy vízzel teli vödört helyezünk el. Ebből a vödörből egy 2 deciliteres műanyag pohárral kell a startmező mellé tett edénybe hordani a vizet. Amint az első játékos beöntötte a vizet a gyűjtőedénybe, átadja a következő játékosnak a poharat, és így folytatódik a verseny, amíg mindenkire sor nem kerül. Ahol eggyel kevesebb játékos van, ott a csapatkapitány kétszer megy. Az a csapat nyeri a játékot, akinek több vizet sikerült összegyűjteni, és kevesebbet locsolt szét szállítás közben, a pontot ez a csapat kapja.

3. versenyszám: *Váltóverseny II.*

Gólya viszi a fiát: Két erősebb játékos keresztben összefogja a kezét, a harmadik, pedig felül rá, társai vállába kapaszkodva. A startvonalától 10 méterre lévő vödör víz lesz a bója, amit meg kell kerülniük, majd visszaérkeznek a startvonalhoz. Ekkor indulhat a következő hármas. A gyorsabb csapat kapja a pontot.

4. versenyszám: *Váltóverseny III.*

Békaugrásban elugrálnak a játékosok a bójáig, majd rákjárásban visszaérkeznek a startvonalig, és váltják társukat. A gyorsabb csapat érdemli a pontot.

5. versenyszám: *Célba dobás*: a startvonalától 3-4 méteres távolságra köröket rajzolunk. A csapat tagjainak vízbombával kell eltalálniuk a célpontokat. Az a csapat kapja a pontot, amelyik csapat többször célba talál.

A verseny ünnepélyes eredményhirdetését követően kiosztjuk az arany- illetve ezüstérmeket minden játékosnak, melyeket előre elkészítettünk a pedagógus kollégával papírból és kék színű szalagból.

Harmadik nap:

Látogatás a Kecskeméti Víztoronyba, előre egyeztetett időpont szerint.

Kísérő pedagógus segítségével az osztály közös sétát tesz a Víztoronyhoz, mely Kecskemét egyetlen üzemelő víztornya, és köztudottan a város legmagasabb építménye is. Nemcsak a hasznos és érdekes információk, hanem az elénk táruló csodás kilátás miatt is érdemes felkapaszkodni a körülbelül 70 méter magas toronyba, hiszen ilyen magasságból szinte semmi sem marad a szemünk elől rejtve a városban. Ellenkezőleg, ha szerencsénk van, tiszta időben még Nagykőrös templomtornya és Kiskunfélegyháza tízemeletesi is felfedezhetőek.

A kecskeméti Ipoly utcai 3 millió literes torony az egyetlen működő víztorony a városban. A külső szakértő vezetésével fontos ismeretekre teszünk szert a gigantikus építményről, annak feladatáról és fontosságáról.

A látogatás után közösen visszasétálunk az iskolába, és mindenki megpróbálja gyurmából elkészíteni a víztorony kicsinyített mását.

Negyedik nap:

Látogatás a Kecskeméti Bácsvíz Zrt. Izsáki utcai telephelyére, ahol előre egyeztetett időpontban tárlatvezetésen vehetünk részt a társaság egyik szakemberének vezetésével. Az előadás során tájékoztatást kapunk az ivóvíz élettani szerepéről, hazánk vízkincsének jelentőségéről, közös felelősségünkéről annak megőrzéséért. A nyílt nap keretében a Bácsvíz Zrt. szakemberei a víz útját mutatják be a kutaktól az otthoni vízcsapokig, valamint azt a munkát, amit a szakemberek végeznek a vízellátás mindennapi biztosításának érdekében. A gyerekek a vízműtelepen közvetlen bepillantást nyernek az itt dolgozók munkájába, a csőhálózat elemeit és az ellenőrző eszközöket, műszereket is megismerhetik. Egy látványos makett segítségével a gyerekek könnyebben átlátják és megértik ezt a bonyolult folyamatot, ezáltal fogékonyabbá válnak, hogy maguk is óvják az ivóvízkészletet, és erre buzdítsák családjukat és tágabb környezetükben élőket is. A látogatás után közösen visszasétálunk az iskolába, de előtte az egész osztály egy cukrászdában elfogyaszt egy pohár kristálytisza ásványvizet.

Környezetismeret óra:

Bevezetésként meghallgatjuk CD-lemezről Gryllus Vilmos - Erdei pocsolya című vidám dalát, mely a terembe idézi a vízparti élővilág egy kis részét. Megbeszéljük, ki mely állatokat ismerte fel a dalból. Ez után következik a beszélgetés:

Érdekességek tavaink, folyóink, vizeink élővilágából. Magyarország domborzati térképének segítségével megnézzük, hogy az országnak melyek a fő folyói, tavai, ezeket

megnevezzük, és a gyűjtőmunkába kiadott vízi élővilág témakört járjuk körbe. (A témahét előtti héten már elkezdik gyűjteni a vízi élővilág állatait fotókon.) A táblára kiragasztjuk a gyerekek által gyűjtött fotókat, és megnevezzük a rajtuk látható állatokat. Várhatóan a következő állatokkal fogunk találkozni: *rovarok, pl. szitakötő; vízipók; csigák; kagylók; hullók, kétéltűek pl. varangy, unka, gőte, mocsári teknős; sikló; vízi madarak pl. tőkés réce, vadliba, kormorán, gólya; halak pl. ponty, keszeg, kárász, törpeharcsa; emlősök, pl. vidra, hód.* Hazánkban vannak védett, és nem védett állatfajok. Ha a természetben találkozunk velük, ne bántsuk őket, csak nézzük és gyönyörködünk szépségükben!

Játék a gyűjtött képekkel:

A felrakott képet jól nézzék meg a gyerekek, majd a padra hajtsák le a fejüket, ez idő alatt én egy képet leveszek a tábláról. Aki a leggyorsabban megmondja, melyik kép hiányzik, az a tanuló jöhet ki a táblához, hogy a következő képet levegye.

Megtanuljuk az óra elején meghallgatott „Erdei pocsolya” című dalt.

Ötödik nap

A fenntarthatósági témahét szép lezárásaként egy - az egész iskolát közreműködésre hívó kezdeményezést szeretnénk megvalósítani. Az iskola udvarán egy vizes Flash mob (A villámcsődület (vagy angolból átvett szóval **flash mob**, olykor *flashmob*) emberek előre szervezett csoportosulását jelenti.) elkészítése szerepel a kitűzött célok között az iskola összes tanulója és dolgozója közreműködésével. Mindenki kék színű pólóba öltözik, és az udvaron egy óriási vízcseppet formázva az emeletről fotó készül egy külső személy bevonásával. Ezt a fotót kinagyítva az iskola folyosóján kitesszük mindenki által jól látható helyre.

Zárás, visszajelzés, értékelés a gyerekekkel: Egy vízcsepp-smile figurákból összeállított értékelőlapot nyújtunk át a gyerekeknek. Ezen színezéssel értékelhetik a hét során felkínált különböző programokat, hogyan érezték magukat, és hogyan ítélik meg saját teljesítményüket és részvételüket.

Értékelés: A közvetlen segítő kollégákkal és a külső szemlélő kollégákkal együtt értékeljük a témahét programjainak változatosságát, az elért célokat, mi tetszett, mi nem tetszett, mivel kell a következő témahét szervezésekor még kiegészíteni a programsort, mit kell elhagyni, mit nem szabad elhagyni?

Források

- Pedagógiai Folyóiratok – Érdekességek a vizek élővilágáról

(<http://folyoiratok.ofi.hu/mikkamakka/erdekesssegek-a-vizek-elovilagarol>)

- Magyar népmesék – A víz tündére
- Kemendi Karol – Lázár-Erdélyi Emese: A testnevelés módszertana és játékgyűjtemény óvodapedagógusok és tanítók számára
- Gryllus Vilmos – Dalok 3.